

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

BÙI PHÚC ĐỨC

,

TẠI HUYỆN HOÀNG SU PHÌ, TỈNH HÀ GIANG

THÁI NGUYÊN, 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

BÙI PHÚC ĐỨC

TẠI HUYỆN HOÀNG SU PHÌ, TỈNH HÀ GIANG

Chuyên ngành: KHOA HỌC CÂY TRỒNG
Mã số: 60.62.01.10

Ĩ KHOA HỌC N

Người hướng dẫn khoa học: TS. DƯƠNG TRUNG DŨNG

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu của tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi trích dẫn trong luận án đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

BÙI PHÚC ĐỨC

LỜI CẢM ƠN

Luận án được hoàn thành với sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều cá nhân và cơ quan nghiên cứu. Trước hết, tác giả xin chân thành cảm ơn **TS. Dương Trung Dũng**, với cương vị người hướng dẫn khoa học, đã có nhiều đóng góp trong nghiên cứu và hoàn thành luận án. Tác giả chân thành cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo Huyện uỷ, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân huyện Hoàng Su Phì. Cảm ơn Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Huyện, Chi Cục Thống kê, Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn huyện Hoàng Su Phì, Ủy ban nhân dân xã Tự Nhân trong việc cung cấp tài liệu và thông tin liên quan đến đề tài, bố trí thí nghiệm đồng ruộng và hợp tác triển khai xây dựng mô hình trồng đậu tương có sự tham gia của nông dân. Trong quá trình hoàn thành luận án được sự giúp đỡ của cán bộ, nhân viên khoa Nông Học, Viện khoa học sự sống, Phòng quản lý đào tạo sau đại học trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên. Nhân dịp này, tác giả xin chân thành cảm ơn các cơ quan trên.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 9 năm 2013

Tác giả

BÙI PHÚC ĐỨC

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	viii
.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
.....	3
.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài.....	4
1.2. Tình hình nghiên cứu và sản xuất đậu tương trên thế giới.....	7
1.2.1. Tình hình nghiên cứu đậu tương trên thế giới.....	7
1.2.2. Tình hình sản xuất đậu tương trên thế giới và các châu lục	10
1.3. Tình hình nghiên cứu và sản xuất đậu tương ở Việt Nam	16
1.3.1. Tình hình nghiên cứu đậu tương ở Việt Nam	16
1.3.2. Tình hình sản xuất đậu tương ở Việt Nam.....	20
1.4. Tình hình sản xuất đậu tương ở Hà Giang	24
1.5. Tình hình sản xuất cây đậu tương huyện Hoàng Su Phì	26
1.6. Những kết luận rút ra từ tổng quan nghiên cứu tài liệu	28
Chương 2: VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	30
2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu.....	30
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	30
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	30

2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	31
2.2.1. Địa điểm nghiên cứu.....	31
2.2.2. Thời gian nghiên cứu.....	31
2.3. Nội dung nghiên cứu và các chỉ tiêu theo dõi	31
2.3.1. Nội dung nghiên cứu	31
2.3.2. Xây dựng mô hình và phát triển đậu tương vụ xuân huyện Hoàng Su Phì.....	31
2.4. Phương pháp nghiên cứu	31
2.4.1. Thí nghiệm đồng ruộng	32
2.4.2. Phương pháp bố trí thí nghiệm.....	32
2.4.2.1. Quy trình kỹ thuật.....	32
2.4.2.2. Phương pháp theo dõi	34
2.4.2.3. Xây dựng mô hình trình diễn giống ưu tú	37
2.4.3. Phương pháp xử lý số liệu	38
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	39
3.1. Kết quả nghiên cứu khả năng sinh trưởng, phát triển, năng suất của các giống thí nghiệm tại huyện Hoàng Su Phì (Vụ hè thu năm 2012 và vụ xuân năm 2013)	39
3.1.1. Thời gian sinh trưởng của các giống.....	39
3.1.1.1. Giai đoạn từ gieo đến mọc	40
3.1.1.2. Giai đoạn ra hoa.....	41
3.1.1.3. Giai đoạn từ gieo đến chắc xanh	42
3.1.1.4. Giai đoạn từ gieo đến chín	43
3.1.2. Một số đặc điểm hình thái của các giống đậu tương thí nghiệm....	43
3.1.2.1. Chiều cao cây.....	44
3.1.2.2. Số cành cấp 1	45
3.1.2.3. Số đốt trên thân chính	46

3.2. Một số đặc điểm sinh lý của các giống đậu tương tham gia thí nghiệm	46
3.2.1. Chỉ số diện tích lá (CSDTL).....	46
3.2.2. Khả năng tích lũy vật chất khô của các giống đậu tương	48
3.3. Khả năng hình thành nốt sần hữu hiệu của các giống đậu tương thí nghiệm	49
3.4. Tình hình một số sâu hại của các giống đậu tương thí nghiệm.....	51
3.5. Khả năng chống đổ của các giống đậu tương thí nghiệm	53
3.6. Các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của các giống đậu tương thí nghiệm	54
3.7. Kết quả so sánh và xếp hạng năng suất thực thu của các giống đậu tương thí nghiệm	58
3.8. Kết quả xây dựng mô hình trình diễn trong vụ Xuân năm 2013	59
3.9. Kết quả đánh giá một số chỉ tiêu hóa sinh của 03 giống đậu tương có triển vọng	60
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO	65
PHỤ LỤC	72

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ACIAR	:	Trung tâm nghiên cứu nông nghiệp quốc tế
AVRDC	:	Trung tâm nghiên cứu và phát triển Rau màu châu Á
cs	:	Cộng sự
CSDTL	:	Chỉ số diện tích lá
ĐVT	:	Đơn vị tính
IITA	:	Viện Nông nghiệp nhiệt đới quốc tế
IRRI	:	Viện nghiên cứu lúa quốc tế
INSOY	:	Trung tâm đào tạo và nghiên cứu nông nghiệp vùng Đông Nam Á
INTSOY và ISVES	:	Chương trình đậu nành quốc tế
HAT	:	Viện nghiên cứu nông nghiệp nhiệt đới
KL	:	Khối lượng
NSLT	:	Năng suất lý thuyết
NSTT	:	Năng suất thực thu
PPCCMAC	:	Chương trình hợp tác nghiên cứu thực phẩm ở các nước Trung Mỹ
SEARCA	:	Trung tâm đào tạo và nghiên cứu nông nghiệp cho vùng Đông Nam châu Á

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Tình hình sản xuất đậu tương trên thế giới những năm gần đây....	11
Bảng 1.2.	Diện tích, năng suất, sản lượng đậu tương của một số nước trên thế giới.....	12
Bảng 1.3.	Tình hình sản xuất đậu tương ở Việt Nam trong những năm gần đây	20
Bảng 1.4.	Diện tích năng suất, sản lượng đậu tương từ năm 2005 - 2012 của tỉnh Hà Giang.....	25
Bảng 1.5.	Diện tích năng suất, sản lượng đậu tương từ năm 2005 - 2012 của Huyện	27
Bảng 3.1.	Các giai đoạn sinh trưởng, phát triển của các giống thí nghiệm vụ hè thu năm 2012 và xuân 2013	40
Bảng 3.2.	Đặc điểm hình thái của các giống thí nghiệm	44
Bảng 3.3.	Chỉ số diện tích lá của các giống đậu tương thí nghiệm.....	47
Bảng 3.4.	Khả năng tích lũy chất khô của các giống đậu tương thí nghiệm	48
Bảng 3.5.	Khả năng hình thành nốt sần hữu hiệu của các giống đậu tương.....	50
Bảng 3.6.	Một số sâu hại chính của các giống đậu tương thí nghiệm.....	51
Bảng 3.7.	Tỷ lệ đổ của các giống đậu tương thí nghiệm	53
Bảng 3.8.	Các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất của các giống đậu tương tham gia thí nghiệm.....	55
Bảng 3.9.	So sánh và xếp hạng năng suất thực thu của các giống đậu tương thí nghiệm.....	58
Bảng 3.10.	Một số đặc điểm của các giống đậu tương có triển vọng vụ xuân 2013	59
Bảng 3.11.	Một số chỉ tiêu hóa sinh của 03 giống đậu tương	61
Bảng 3.12.	Kết quả xếp hạng 03 giống đậu tương có triển vọng vụ xuân 2013 ...	62

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1.1: Sản xuất đậu tương của Việt Nam (tổng sản lượng)	21
Biểu đồ 3.3. Biểu đồ diễn biến năng suất lý thuyết vụ hè thu và vụ xuân.....	57
Biểu đồ 3.4. Biểu đồ năng suất thực thu vụ hè thu và vụ xuân.....	57